

Главни и одговорни уредник
Мирко Васиљевић

Заменици главног и одговорног уредника
Небојша Јовановић
Мирослав Пауновић

Уредник
Вук Радовић

Редакција
Зоран Арсић, Јованка Бодирога Јанковић, Михајло Велимировић,
Радован Вукадиновић, Милена Ђорђевић, Љубинка Ковачевић,
Светислав Костић, Бранко Лубарда, Мирјана Радовић, Боса Ненадић,
Наташа Петровић Томић, Дејан Поповић, Душан Поповић, Драгиша
Слијепчевић, Александар Ћирић

Међународни издавачки савет
Шиме Ивањко (Словенија), Tom Jersild (САД), Christa Jessel-Holst
(Немачка), Горан Коевски (Македонија), Rainer Kulms (Немачка), Mike
Falke (Немачка), Витомир Поповић (БиХ – Република Српска), Драган
Радоњић (Црна Гора), Марко Рајчевић (БиХ – Република Српска)

Секретар
Мирјана Радовић

Технички секретар
Радица Милић

Радови у овом часопису подлежу анонимној рецензији двоје
рецензената које одређује Редакција.

Радови који су објављени у земљи или иностранству, укључујући и
њихове преводе, прихватају се за објављивање само ако у конкретном
случају Редакција тако одлучи.

Издавач
УДРУЖЕЊЕ ПРАВНИКА У ПРИВРЕДИ СРБИЈЕ
Београд, Трг Николе Пашића 1/II
тел./факс: 3234-985
e-mail: udruzpip@eunet.rs
www.pravniciuprivredi.org.rs

Технички уредник
Јован Ђорђевић

Графичка припрема
Досије студио, Браће Недића 29, Београд

Издаје ПЕРИОДИЧНО

Штампа
„Досије студио“, Београд

УДРУЖЕЊЕ ПРАВНИКА
У ПРИВРЕДИ СРБИЈЕ

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH
Pravna reforma u Srbiji

ПРАВО И ПРИВРЕДА

Часопис за привредноправну теорију и праксу

UDK 347.7
ISSN 0354-3501

Београд
Година XLVIII

Број
4-6
2011

САДРЖАЈ

ОСНОВНА ТЕМА

Мирко **ВАСИЉЕВИЋ**

Привреда и владавина права 17

ПРИВРЕДНА ДРУШТВА

Стеван **ШОГОРОВ**

Пренос и поништење сопственог удела друштва с
ограниченом одговорношћу 44

Зоран **АРСИЋ**

Председник скупштине акционарског друштва 54

Љубодраг **ПЉАКИЋ**

Пренос радње на наследника правним послом међу
живима 65

Марко **РАЈЧЕВИЋ**, *Вишомир* **ПОПОВИЋ**

Правни статус јавних предузећа у Републици Српској 72

Зоран Р. **ТОМИЋ**, *Нађаша* **ПЕТРОВИЋ** **ТОМИЋ**

О лиценцирању кандидата за чланове органа друштава
осигурања – осврт на одлуке Уставног суда Србије 91

Александра ЈОВАНОВИЋ	
Економија владавине права и Србија – отворена питања.....	113
Љубиша ДАБИЋ	
Задруге као посебан правноорганизациони облик (упоредноправни приступ).....	126
Соња БУНЧИЋ	
Одређење појма мањински акционари и њихова класификација	151
Вук РАДОВИЋ	
Права акционара у вези са дневним редом скупштине акционарског друштва.....	162
Таијана ЈЕВРЕМОВИЋ ПЕТРОВИЋ	
Обавезно објављивање као инструмент заштите поверилаца у компанијском праву	187
Jos UITDENAAG	
Између правне традиције и модерне ефикасности: реформа извршног система Србије	216
Драгољуб СИМОНОВИЋ	
Ко пише законе у Србији	231
Бранислав РАДУЛОВИЋ	
Нормативно уређење финансијске контроле у Црној Гори ...	242
Слободан ИЛИЈИЋ	
Правни аспекти корпоративног управљања у осигурању Србије.....	263
Соња СРЕЋКОВИЋ, Ненад КОВАЧЕВИЋ	
Право преузимања у Србији – компаративна анализа и критички осврт	277
СТЕЧАЈНО ПРАВО И ПРИВАТИЗАЦИЈА	
Драјан РАКОЧЕВИЋ	
Медијација у привредно-правним споровима и стечајним поступцима.....	292

Гордана АЈНШПИЛЕР ПОПОВИЋ	
Повериоци као подносиоци предлога за покретање стечајног поступка	303
Владимир ПОЗНАНИЋ	
Реорганизација предузећа кроз стечај.....	316
Владимир КОЗАР	
Поступак административног управљања над банком којој је одузета дозвола за рад	326
Младен НИКОЛИЋ	
Одговорност државе за одређена потраживања запослених према друштвеним предузећима.....	339
Бранка ЖЕРАЈИЋ	
Права стицаоца или наследника купца капитала из приватизационог уговора након једностраног раскида	349
Маријана ДУКИЋ-МИЈАТОВИЋ	
Предлог плана реорганизације у светлу законских процедура стечајних закона у региону	360
Немања НИКОЛИЋ	
Реструктурирање у поступку приватизације: како обезбедити заштиту поверилаца и правну сигурност?.....	373
ПОСЛОВНО ПРАВО ЕУ И ПРАВО КОНКУРЕНЦИЈЕ	
Светислав ТАБОРОШИ, Таијана ЈОВАНИЋ	
Тржишна регулација као метаправни систем и значај економске демократије.....	389
Блајоје С. БАБИЋ	
Правна страна кризе Европске монетарне уније	420
Гордана ГАСМИ, Марија КОСТИЋ	
Заштита основних људских права кроз принципе Лисабонског уговора о ЕУ	436
Розеџа КАРОВА	
Атински процес – инструмент за увођење енергетског acquis-а ЕУ у земље западног Балкана.....	447

Бранислава ЛЕПОТИЋ КОВАЧЕВИЋ

Утицај Уговора о оснивању Енергетске заједнице на јавна
предузећа у области енергетике у Републици Србији. 463

Илија ЗИНДОВИЋ

Систем ексклузивне и селективне дистрибуције и дејство на
конкурвенцију 475

Јелена ЂЕРАНИЋ

Нови прописи о акредитацији и тржишном надзору у
Европској унији и Србији. 487

Ана КНЕЖЕВИЋ БОЈОВИЋ

Појам пословног настањивања привредних друштава у
Споразуму о стабилизацији и придруживању и привредно
право Србије. 504

Маја ЛУКИЋ

Мешовити споразуми и развој спољних односа Европске
уније – да ли оруђе раста може прерасти само себе? 519

ФИНАНСИЈСКА ТРЖИШТА

Рајнер КУЛМС

„Банке из сенке“ између иновације и регулације 533

Бранко ВАСИЉЕВИЋ

Финансијске кризе и резистентност банкарских система 553

Добросав МИЛОВАНОВИЋ

Нова решења предлога Закона о тржишту капитала 563

Милош ЈАНКОВИЋ

Антикризна регулација и владавина права на тржишту
капитала. 580

Нада ТОДОРОВИЋ

Индивидуални инвеститори на финансијском тржишту. 590

Јасмина ЛАБУДОВИЋ

Проблеми финансирања малих и средњих предузећа 601

Слободан НЕНАДОВИЋ

Банкарска тајна у упоредном и позитивном праву Републике
Србије. 614

Мијаи ЈОЦОВИЋ

Нови трендови у развоју института инсајдерске трговине... 632

Мирјана РАДОВИЋ

Законити ималац дематеријализованих хартија од
вредности. 649

Јелена ЛЕПЕТИЋ

О појму *insider*-а у праву Европске уније 672

Владимир ВРАЧАРИЋ

Реформа система награђивања у финансијском сектору 688

МЕЂУНАРОДНО ПРИВРЕДНО ПРАВО

Радован Д. ВУКАДИНОВИЋ

О стандардизацији правила међународног трговачког
права. 702

Александар ЂИРИЋ

Методи утврђивања порекла робе у спољнотрговинском
промету 718

Јелена ПЕРОВИЋ

Индириктна штета у међународној продаји робе. 732

Владимир ЧОЛОВИЋ

Саосигурање као заштита од мултипликације ризика 744

Предраи Н. ЦВЕТКОВИЋ, Тамара МИЛЕНКОВИЋ-КЕРКОВИЋ

Јавно-приватно партнерство: полазна разматрања 758

Иванка СПАСИЋ

Правна регулатива о франшизингу (решења међународних
унификацијских аката и преднацрта ГЗ Србије) 771

Предраи ДЕДЕИЋ, Звонко БРЊАС, Иван СТОШИЋ

Индустријске зоне у функцији регионалног развоја и
привлачења директних инвестиција 784

Сандра ФИШЕР-ШОБОТ

Рок за преглед робе у праву међународне продаје. 795

Горан РАКИЋ

Индијектна експропријација. 810

ИНТЕЛЕКТУАЛНА ПРАВА

Слободан МАРКОВИЋ

Јавни домен и право интелектуалне својине. 819

Божин ВЛАШКОВИЋ

Тродимензионални жигови и жигови у боји. 833

Мирјана ПОЛЕНАК АКИМОВСКА, Гоце НАУМОВСКИ

Основни правни оквир за „сајберсквотинг“ спорове:
међузависност жига и назива домена. 845

Јагранка ДАБОВИЋ-АНАСТАСОВСКА

Утицај права конкуренције на промет права интелектуалне
својине уговором о лиценци, према регулативи 772/2004
Европске комисије. 858

Зоран МИЛАДИНОВИЋ, Синиша ВАРГА

Право аутора на раскид уговора због невршења уступљених
овлашћења. 882

Љиљана РУДИЋ-ДИМИЋ

Посебан режим ауторског дела и поступак јавних набавки. . 897

Видоје СПАСИЋ

Дигитално управљање правима. 909

Душан ПОПОВИЋ

Жигом заштићене ознаке, кључне речи и оглашавање на
интернету. 927

Сања РАДОВАНОВИЋ

Улога патентног права у одрживом развоју. 948

Соња СПАСОЈЕВИЋ

Престанак жига због некоришћења. 964

Romana MATANOVAC VUČKOVIĆ

Načela pravnog uređenja sustava žiga zajednice. 974

Свјетлана ИВАНОВИЋ

Проширено колективно остваривање ауторског права. 996

Иза РАЗИЈА МЕШЕВИЋ

Конкуренција или монопол? Статус организација за
колективно остваривање ауторског права и сродних права. . 1012

Неда ЗДРАВЕВА

Неколико опсервација о накнади штете за повреде
патента. 1027

Владимир ЛЕПОСАВИЋ

Прилог о регулативи права Европске уније у области
ауторског и сродних права. 1043

УПУТСТВО ЗА АУТОРЕ 1066

др Божин ВЛАШКОВИЋ
редовни професор Правног факултета у Универзитета у Крагујевцу

ТРОДИМЕНЗИОНАЛНИ ЖИГОВИ И ЖИГОВИ У БОЈИ

Резиме

*Тродимензионални жигови се могу рејистровати. За њихову дис-
тинктивност се не представљају никакви строжи услови у поређењу са
живима у речи или слици. Међутим, с обзиром на специфичност тро-
димензионалних жигова, неопходно је да у меродавном делу иротеја буду
схваћени и као указивање на порекло иротеја, да би тиме испунили
главну функцију жија.*

*Боја може бити рејистрована као жиј. Неопходно је да испуњава
три услова. Први, да је реч о знаку. Други, да се знак може графички
иредставити. Трећи, да је знак дистинктиван. Неопходно је да иротеј
боју, ире свеја на основу њеној коришћења, ирихвати као указивање на
порекло иротеја или услуја.*

Кључне речи: *иродимензионални жигови, боја као жиј, дис-
тинктивност, наметање у иротеју.*

I Уводне напомене

Тродимензионални жигови су посебна категорија жигова која
показује низ специфичности у односу на уобичајене, традиционалне жи-
гове, као што су жигови у речи, жигови у слици итд. Временом све већи
број земаља у своје правне системе уводе и ове жигове. То, разумљиво,
има за последицу анализу већ раније постојећих законских решења, али

и ставова правне науке и судске праксе. Наравно, реч је и о новим импулсима и подстицајима, имајући у виду и суштински измењену регулативу за заштиту индустријског дизајна.

Када је реч о тродимензионалним жиговима, теорија и пракса се концентришу око неколико специфичних питања. Наиме, из заштите су искључени знаци који се искључиво састоје из форме која је условљена самом природом производа, затим, из форме која је неопходна за постизање одређеног техничког ефекта, као и из форме која суштински одређује вредност производа. Поред тога, утврђивање конкретне дистинктивности знака отвара проблем када и под којим условима промет, у овим знацима, с обзиром на њихове посебности, сагледава указивање на порекло производа, што је примарна функција жига.

Жигови у боји, такође, изазивају дилеме и недоумице. Оне се, пре свега односе на услове под којима жигови у боји могу бити схваћени у промету као указивање на порекло производа, тј. да ли могу да остваре примарну функцију жига.

Начелно се може рећи да заштита како тродимензионалних жигова, тако и жигова у боји наилази на одређени степен суздржаности и опрезности. Само мали број ових знакова може бити регистрован, а да претходно није, на одговарајући начин коришћен у промету.

У наредним излагањима представимо неколико карактеристичних судских одлука у којима су анализирана најбитнија питања везана за заштиту тродимензионалних форми и боје, као жига.

II Приказ судске праксе о тродимензионалним жиговима

1. Судска пресуда „*Pralinenform*“

Чињенично стање ове одлуке BGH¹ било је следеће: тужиља је продавала пралине у облику кугле. Пралине су биле посуте комадићима ораха и преливане браон чоколадом. За продају су биле упаковане у златну фолију и стављене у украсом увијену посуду. Почев од 1983. године тужиља је продала преко десет милијарди ових пралина. Истовремено, тужиља је постала титулар тродимензионалног жига за пралине и то у светло и тамно-браон боји, а жиг је регистрован на основу свог наметања у промету.

Тужена је, пак, производила пралине „*S. Diamond*“ и рекламирала их нераспаковане на интернационалном сајму слаткиша у Келну. Тужиља је, у свом захтеву, предочила суду распаковане пралине тужене.

¹ Врховни савезни суд Немачке, скраћеница, Пресуда од 25.1.2007. (*Bundesgerichtshof-BGH, Urt. v. 25.1.2007*).

Оне су биле заобљене у горњем делу и имале су равну ослону површину. Пралине је тужена продавала у паковању од плексигласа, са више комада, а свака пралина је још била умотана у златну фолију. Међутим, тужена је сматрала да жиг тужиље није подобан за регистрацију. Наиме, заштићена форма је условљена самом врстом производа и неопходна је за остваривање одређеног техничког деловања, а то је намеравао начин за развијање укуса. Поред тога, не постоји опасност замене, јер „*S. Diamond*“ пралине немају облик кугле.

Врховни земаљски суд у Келну је прихватио наводе тужиље. Суд је сматрао да тужиља користи облик пралина у пословном промету, иако их нуди и продаје у непрозирном паковању. Значајан је став овог суда да меродавни прометни кругови сматрају да облик пралина указује на њихово порекло. Њихова форма је регистрована као жиг на основу високе познатости у промету, па је реч о жигу који се наметнуо у промету. Истовремено, суд је закључио да између жига тужиље и спољашњег облика неупакованих пралина тужиље постоји опасност замене. Она се темељи на идентичности производа, и значајне сличности знакова, чак и при просечној моћи означавања жига тужиље. Пралине тужене се само незнатно разликују од пралина тужиље, што није довољно да остану у сећању потрошача, тим пре што на подручју пралина постоји богатство облика на које се потрошач већ навикао.²

Међутим, BGH није прихватио образложење да тужена користи форму пралина као жиг у својој реклами. Истакао је да се о повреди жига може говорити само онда када се ознака или форма користе као жиг, другим речима када служе разликовању производа једног предузећа од производа другог предузећа. Право титулара жига је ограничено на случајеве у којима коришћење жига од стране трећих лица може да оштети, пре свега, примарну функцију жига, а то је означавање порекла у односу на потрошаче.

Када је реч о тродимензионалним жиговима, заштита се, такође, првенствено усмерава против оштећења функције означавања порекла, а не против преузимања техничких решења, употребних особина или естетског обликовања. Наравно, питање је просуђивања чињеничног стања да ли се форма производа у промету схвата као указивање на порекло, па тиме и коришћење као жиг. Он остварује своју главну функцију, указивања на порекло производа, пре свега, онда када је обе-

² У прилог овом ставу говори чињеница да Белгијанци по глави становника поједу 12 кг пралина годишње. Између осталог, у Белгији се приликом посета домаћини обавезно поклања кутија пралина. Стога, не чуди и чињеница да постоје бројне мануфактуре за израду пралина. Неке од њих у својој понуди имају најскупље пралине на свету, неке нуде више од 70 различитих врста, а у неким се по угледу на модни свет, сваке сезоне креирају нове слатке колекције пралина.

